

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

II. évfolyam 8. szám

1995. augusztus

Szent István király tiszteletére

(részlet)

Középkori himnusz a XIV. századból,
Csanád Béla fordítása
az új magyar Népénektárból

*Magyar hazánk, te jó anya,
fiad dicséred ma, őt dalold,
zengjen a himnusz dallama
Hozzád, ki mindig pártfogolt.*

*Ő néked igaz fényt hozott,
fiát fényét adta át neked,
istenes törvényt alkotott,
mely üdvösségre elvezet.*

Hol vagy István király?
A honfoglalás után évszázadnyi idő kel-

lett a végleges honalapítás, államalkotás megvalósulására. A nemzeti szervezete ideje próbaidő volt a végleges megoldásig.

A pusztaszeri események utáni évek sok gonddal, bizonytalansággal, vajdással teltek el. Hol sikerés, hol balsorsos kalandozások, pogányság, a szomszédokkal és más európai népekkel való kapcsolat megteremtése sok veszéllyel és kemény elhatározással állította szembe népünk vezetőit.

Céza fejedelem jó szándékú, de felemás megoldásai után sorszerűen szükségese volt István zseniális, haladó és határozott négyévtizedes uralkodása. Házasága nyugathoz, koronája a kereszténységhez kötötte az új államot. Belső forrongások tették veszélyessé sorsunkat, s azt még külső támadások is fokozták (Koppány 997, Gyula 1003, Ajtony 1028, II. Konrád 1031). István bölcsessége volt az a fix pont, melyen jóra fordult minden. Európa részévé lettünk.

Rendkívüli segítők voltak a nagy átalakításban, többek között: Gizella királyné, Csanád vezér, Szent Cellért és Asztrik püspökök. Szigorú, de igazságos törvényeit a vármegye rendszer útján tudta érvényesíteni. Így a törzsi életformában élőkből nemzetet és országot kovácsolt. Legszigorúbb önmagá-

hoz volt, hogy élete a keresztény uralkodók eszményképét tükrözze.

A negyvenöt vármegye élén álló ispánok a királytól származó központi akarat végrehajtói, adott esetben a nép védelmezői voltak a földesurak hatalmaskodásával szemben.

Fiát, Imrét nagy szeretettel és gondjával nevelte. Intelmei ma is a bölcs gondoskodás ragyogó példái. Törvényeit a tízparancsolat szelleme hatotta át. Ezek ma is helytállóak. Cellért püspökkel igazságos, bölcs uralkodóvá kívánta felkészíteni fiát. A fiatalon, tragikusan elhunyt trónörökös gyógyíthatatlan sebet, pótolhatatlan veszteséget, soha nem enyhülő fájdalmat hozott a királyra.

Bizonyára simább úton folytatódott volna népünk, hazánk sorsa, ha az 1038-ban meghalt királyt felkészített fia követte volna.

A magyarság szívébe zárta, az egyház szentjei közé fogadta a nomád, pogány elődeinket a kereszténységre irányító királyt.

Bár a fehérvári árokat a török feldúlta, kifosztotta, kalendos úton ránk maradt a szent Jobb, mely hazánk örök sorsát jelképezi.

Népünk évszázadok óta imába foglalja Őt, a szentet, az igazságost, a törvényhozót:

*„Ah, hol vagy magyarok
tündöklő csillaga?
Ki voltál valaha
országunk istápjja,
Hol vagy István király?
Téged magyar kíván!”*

Márton Gábor

HAJTENYI SANDOR rajza

...hogyan a

Országos Elnöksége hogyan értékelt a Horn kormány gazdasági és szociálpolitikai egy éves munkáját. Az Elnökségünk nem a választási ígéreteket, - a munkanélküliség mérséklése, a szociális

vall. Valójában a Kormány stabilizálni akar, de a várható stagnáláson kívül gazdaságpolitikájának egyetlen konkrét adatokkal alátámasztott dolgot sikerült elérnie az elmúlt 1 évben, az infláció ugrásszerű megnövekedését. A kétszeri nagy forint leértékelés, a vámpótlék bevezetése, az energiaár emelése, az ÁFA emelés mind-mind inflációt növel, és mellékhatásaiban is káros. A Pénzügyminisztérium indoklása szerint is a behozatal azért nőtt, mert a várt leértékelések miatt elővásárolták, a lakosság

Mielőtt az egészségügy néhány 1 éves eredményére rátérnénk, ismét egy gondolat erejéig idézem Horn Gyula miniszterelnök urat, a hívősvölgyi júniá-lison mondta 1994 júniusában: „Disznóság, ami ma az egészségügyben van.” Hát nézzük, mi van 1 évvel később az egészségügyben? Megállt az egészségügyi reform, ágycsökkentő programot hirdetett a Kormány, 1800 fővel bővíteni akarja a háziorvosi rendszert, de az ehhez szükséges forrást nem jelölte meg, a fogászati és szanatóriumi ellátá-

ÖNNEK JOGA VAN TUDNI...

feszültségek tompítása, antiinflációs gazdaságpolitikai vonalvezetés, az állam által érvényre juttatott szociális biztonság, társadalmi megállapodás - az elhangzott és leírt programokat kérte számon, hiszen ezeknek politikai jellegét mindenki ismeri. Tehát nem az ígéreteket, hanem az 1994. júl. 8.-iki Kormányprogram tervezetben leírtakat hasonlítjuk a megvalósított gazdaság és szociálpolitikához. Az elmúlt évet 2 időszakra lehet véleményünk szerint osztani, a Békesi és Bokros korszakra. Mindkét korszak közös jellemzője, hogy rövidtávú vélt stabilizációs intézkedések kísérték minden hosszútávú cselekvést. A két korszak különbözik is egymástól, mégpedig abban, hogy a Békesi korszak rögtönzései kényszerű politikai kompromisszumok eredményeként jelentek meg, de mögöttük az eredeti kormányprogram hosszútávú ígéretei még ott kísértettek, míg a Bokros-korszak rögtönzései egy hisztérikus hangulatban, sietve kialakított cselekvések. Csak a költségvetési hiány rövidtávú, és formális kiküszöbölésére irányuló gazdaságpolitika ez.

Hiányzik az ipar, a mezőgazdaság, közép és hosszútávú stratégiai koncepciója, amely nélkül a privatizációt csak rosszul lehet végrehajtani.

Az a véleményünk, hogy a kormány 8 hónapi habozásai következtében és sokszor visszavont intézkedései sokkal kevesebb kárt okoztak a gazdaságnak, és az országnak, mint az utóbbi 4 hónapban nagy lendülettel életre keltett rögeszmék. Egy gazdaságpolitikát olyan bölcsességekre alapozni, mint amilyenek Bokros Lajos 25 pontjában voltak leírva, miszerint a rendszerváltást megelőző 20 évben, majd a rendszerváltás utáni 5 évben is a növekedés mindig fizetési mérleg hiányt, az egyensúly mindig stagnálást jelentett, enyhén szólva felületlen, és elhamarkodott döntésre

szintén ezen okból váltotta ki nagyobb mértékben valutakeretét. Az infláció miatt emelni kell a kamatszinteket, pedig a költségvetési hiány igazi oka elsősorban éppen a magas kamatszint (a pótköltségvetés indoklása szerint 50 milliárd forint többlet kiadás a magasabb kamat miatt). A stabilizáció megteremtésére az eddigi intézkedések hatástalannak mutatkoznak, miközben a szociális szférában bevezetett, és a lakosságot drasztikusan érintő intézkedések igazi költségvetési megtakarítást nem hoznak, és az inflációs hullám mellett óriási pangást idéznek elő. A szociálpolitika legfontosabb jellemzője, hogy nincs jövőképe. Nem gondolkodik nemzetben, így a családokat lehetetleníti el leginkább.

Az alkotmánybírói döntés számos ponton felfüggesztette a rászorultsági elvre helyezett családpolitikát: GYES, GYED, családi és várandóssági pótlék (de ezeknek az ellátásoknak a folyamatos értékvesztése jelenleg is tart, a felgyorsult infláció miatt). Ezen kívül más terhek is rakódnak a családokra, mint pld. a tandíj, a társadalombiztosítás által már nem fedezett költségek. Sajnos, egyre kevesebb gyermek születik, fogy a nemzet! Ha erre a szomorú tényre nem is figyelnek, azon csak el kellene gondolkodni a számolni tudóknak, hogy ha kevesebben leszünk, akkor a jövőben egyre kevesebb lesz a járulékfizetők száma, ki fogja a ma generációját eltartani, az értéktermelő munkáról nem is beszélve. A nyugdíjak értékvesztése is folyamatos. Mindezek eredménye, a szegények szegényebbek, a gazdagok gazdagabbak lesznek. Egyre több a kukákban turkáló guberáló ember, a koldus, és persze nő a bűncselekmények száma, romlik az emberek biztonságérzete, szélesedik a prostitúció, a hajléktalanság. Önkéntelenül is visszahallom az 1 évvel ezelőtt hetente többször elhangzó Horn Gyula ígéretet „rendbe tesszük az országot”.

sok társadalombiztosítási hozzájárulás lefaragásával a népegészségügyi következményekkel nem számolva, jelentős terheket rak fel a lakosságra, és a szakmára. Fogorvosok, egészségügyi dolgozók sokasága került egzisztenciális bizonytalanságba. Lesz-e munkahelyük, lesz-e fizetőképés kereset a szolgáltatásukra? A betegekről már nem is szólva, hiszen gyógyulási esélyeik csökkennek, az egészség megőrzés és a megelőzés manapság már el sem hangzik. A Népjóléti Minisztérium a Pénzügyminisztérium egyik főosztályává süllyedt.

Az elmúlt évben úgy kormányoztak, hogy közben társadalmi párbeszédet nem folytattak, semmibe veszik a szakmai szervezetek véleményét, az alkotmányossági kérdések pedig fel sem merülnek. A növekvő államadósság terheit a leginkább rászorulóakra akarják hárítani. Az ország un. rendbetétele el lehetetleníti a gyermeket vállaló családokat, a pályakezdőket, az egyeterni, és főiskolásokat, a betegeket, és a nyugdíj előtt álló munkanélkülieket. Folyamatosan csökkenek a helyi önkormányzatok lehetőségei is. Sőt szinte általánossá kezd válni az önkormányzatok súlyos válsága, zavar és zaklatottság jellemzi az oktatási hálózatot, az általános forráshiány a csőd rémével fenyeget, és nem született meg az önkormányzatokra vonatkozó csődtörvény sem. Csökkentési tendenciák mutatkoznak az igazi önállóságot növelő változások helyett. A visszatanácsosítás lassú, de biztos jelei ezek. Vagyont felélnék, hitelt vesznek fel, hogy eleget tudjanak tenni törvényi kötelezettségeiknek.

A Kereszténydemokrata Néppárt az ország sorsáért érzett politikai felelőssége tudatában tette meg értékelését a kormány 1 éves munkájáról.

Császárné Gyuricza Erika
A KDNP Országos elnöksége tagja

Ébfordulók

megválasztották a szegedi UNIVERSITAS elnökévé is. Apja Dinya Elek, anyja Dinya Ilona.

augusztus 14 : 1944 augusztus 14-én Endrődön született Németh Lajos nemzetközi FIFA játékvezető. Az 1986-os mexikói labdarúgó világbajnokságon a legtöbbet foglalkoztatott játékvezető volt. Jelenleg a Megyei Testnevelési Sporthivatalban dolgozik Békéscsabán. Apja Németh János, anyja Rácz Mónika.

augusztus 23 : 1948 augusztus 23-án Endrődön született Endrődi Szabó Ernő költő, újságíró, kritikus. Először népművelő könyvtáros volt, majd a Fővárosi Művelődési Ház munkatársa. Versei megjelentek : Jelenlét, Peremvidéken, Új Auróra, Stádium, Jászkunság c. folyóiratokban. Önálló kötetei: Lelet, Kinyitom az időt. Apja: Szabó Ernő, anyja Timár Adél.

augusztus 9 : 1923 augusztus 9-én Gyomán született Árva János színész. A Színművészeti Akadémia elvégzése után a Nemzeti Színház, 1954-59 között a Déryné színház, 1959-80 között a Madách Színház, 1980-tól nyugdíjazásáig a Népszínház tagja volt. Jászai díjas.

augusztus 13 : 1949. augusztus 13-án Endrődön született Dinya László egyetemi docens, kandidátus, tud. főigazgató helyettes. 1994-ben a Magyar Főiskolai Szövetség elnökévé választották, 1955-ben az EURASHE Európai Főiskolai Szövetség tagja lett, és még ugyanabban az évben

* HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK * HÍREK, KÖZLEMÉNYEK *

Értesítjük tagtársainkat és mindenkit, akit érdekel, hogy hagyományos Szent István napi ünnepségeinket ez évben is megtartjuk. Programunk: 9.30 órakor a szeghalmi majorettek vonulnak a Domboszög vendéglőitől a templomhoz és ott egy rövid műsort adnak. 10 órakor szentmise az endrődi templomban, 11 órakor a Déryné Művelődési Házban rövid műsor. A Tagság és a meghívottak részére álló fogadás. Ünnepi beszédet mond Császárné Gyuricza Éva, a KDNP Országos Elnökségének tagja.

Ifjúsági otthon létesül Kocsorhegyen

Régész-tábor van a kocsorhegyi iskola udvarán. Budapestről intézeti fiatalok hozzákezdtek a Knapház helyén tábori bázis, Ifjúsági Otthon létesítéséhez. Árkus Péter régész vezetésével példamutató tevékenység folyik. A munka mellett vízi túra, strandolás, kerékpártúra jelenti a szórakozást, az ismeretterjesztést.

Büszkén mondom, ilyen fiatalok is vannak! Persze, a vezetés is dicséretes.

Lapunk későbbi számában a tábor vezetője részletes ismertetést ad a táborról. Érdeklődéssel várjuk.

A Városi Művelődési Központ munkatársai értesítik Gyomaendrőd lakosságát, hogy a *Szent István napi ünnepségek* a

város közepén az Október 6 lakótelep, az Ipari Iskola és az Egyházi Iskola által határolt területen augusztus 20-án reggel 9 órától éjjelig tartanak. Minden szórakozni vágyót szeretettel vár a rendezőség.

GYOMAENDRŐDIEK ÉS HAZATELEPÜLNI VÁGYÓK!

4 szoba hallos, padlófűtéses családi ház eladó.

Gyomaendrőd, Deák u. 30.

MEGJELENT!

Timár Máté:

...és a Berettyó folyik tovább...
c. regénye.

Kapható az endrődi könyvtárban.

SPORT

Június 25.-én befejeződött a Megyei I. osztály Labdarúgó Bajnoksága. A Barátság az előkelő 5. helyet szerezte meg. Ha kicsit összpontosítottabb lett volna a játék, a dobogóra is esélyünk lett volna. Nincs szégyenkezni valónk, mert kezdettől az élbolyhoz tartoztunk.

A bajnok Tótkomlós lett, így bejutott az M.B.II-ba. A negyedik, Gyulavári, egyetlen ponttal került elénk.

Csapatunk 30 bajnoki mérkőzésen 12 győzelmet, 11 döntetlent és 7 vereséget tudhat magáénak. Gólaránya: 40:35. 47 pontot szerzett. A nagy rivális a Gyoma FC a nyolcadik helyen végzett. Teljesítménye: 30 12 8 10 55:48 44 ponttal.

Az utolsó mérkőzés eredménye Barátság-Nagyszénás 1:1.

Az új szezonban egyesületünk második csapatot is szerepeltetni kíván a Megyei III. Osztályban.

Két értékes játékosunktól búcsúzunk: Polányi Zoltán és Juhász Zoltán befejezte a focit. Szép volt, köszönjük, fiúk! Az új szezonra jelentős erősítés történt: Halász, Illyés, Janis, Bélteki és Kocsis személyében. A fiataloknál Katona, Csikós, Téglási az új szerzemény. Sok sikert az új egyesületben!

És még egy fontos hír: Az új szezonban már ENDRŐDI BARÁTSÁG néven szerepel csapatunk.

Köszönjük a játékosok és a vezetők sikeres sorozatát. Külön köszönet Kovács Lajos elnöknek. Gratulálunk!

Márton Gábor

Cervinusz Rádió

Szarvas

Minden nap

0-24 óráig hallható

URH sávban.

95.2 MHz-en.

Gyomaendrődön is fogható!

Dombiratos, 1995. július 8.

Emlékezésre gyűlt össze a község népe, és a meghívottak. Szép hagyomány ma már, hogy július második szombatján a II. világháború áldozataira emlékeznek. A községházától gyalogosan indultunk el a temetőhöz, ahol az emlékmű áll. 10 órakor elkezdődött az ünnepség, amelyet Nádházi László jegyző úr nyitott meg, majd sorra következtek az ünnepi beszédek. Elsőnek Tóth Sándor országgyűlési képviselő beszélt, majd Őt követték sorra Szilágyi Menyhért a Megyei Tanácsnoka, Karacs Istvánné a Munkáspárt KB elnökségi tagja, és Dr. Latorcai János országgyűlési képviselő a KDNP Országos Választmányának elnöke. Őt idézzük, aki egy régi - talán már elfeledett - katona dallal kezdte ünnepi megemlékezését:

*„Nem lesz egy tenyérnyi zöld sem
püsztá síromon,
elesett katonák teste lesz a vánkosom,
ahová fognak tenni,
síromra nem borul senki,
senki aki él!*

*Tavasza sem fakaszt rám zöldet,
szétfújja rólam a földet,
messze, majd a szél!”*

- szól a katonanóta, a honi földön,

vagy a hazától távol, idegen mezőkön elesettekről, a háború jel alatt, vagy jeltelen sírjaiban nyugvó áldozatairól.

„Életteli egészséges emberek, akik a hazával az ajkukon, a hazáért a lelkükben, máig nem tisztázott célokért távoztak a halálba, s a szörnyű véradózatuk évekig még az emlékezés

kegyeletét sem érdemlhetette ki.

Öt éve egyre több világháborús emlékművet állítanak szerte az országban. Néma kövek, kopjafák, keresztek, márvány obeliszkek, tört oszlopok. Emlékművek! Az utókor emlékezése. Emlékezése a múltnak, tudása a történeteknek, jelzései annak is - mikor váltunk hontalanná a történelemben, a lélek mezőin, amelyeknek fájdalommal övezett tövises útjait önvéréinkhez tartozó holttestek borítják. **Negyven évig ki gondolhatott erre?**

Negyven évig ki mert volna a kegyeletnek emlékművet állítani? Mi valamennyien - a bűnös nemzet - csak lehajtott fejjel, lesütött szemmel járhattunk, még legbensőnkben is csak lopva, félve emlékezhettünk. Ami volt, annak más távlatot ad a halál. **A halál átértékeli az életet, az emlékezés a halált.** Iszonyú, de mégis megnyugtató mondatok, mert

badzságra, nemzetünk százados harcaira. Az áldozat mindent áthat, életet és történelmet, gondolatot ébereszt, megállásra készítet, a katonahalott megbékélésre, kézfogásra int. Figyelmeztet feladatunkra: küzdeni, erőnk szerint a legnemesbekerért, előttünk egy nemzet sorsa áll.

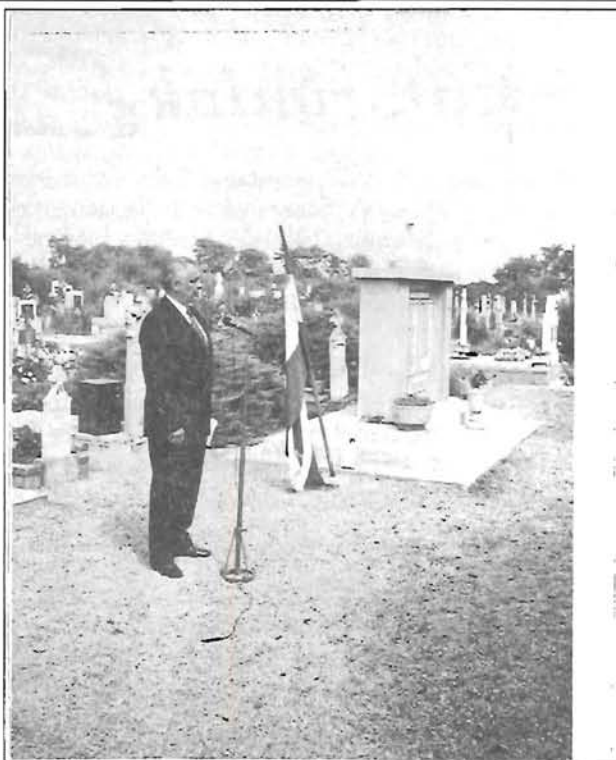
Az emlékezés gyertyái értünk is, nekünk is lobognak. Kicsi tinbolygó, de

határozott fények, intő jelek: Élők, nem feledjétek, a hőseket el ne feledjétek, a hazáért tenni mindig készek legyetek! Békében éljétek!

A mai napon értük is imádkozunk az emlékezés úrnapi rózsaszirma az ő porukra is hull, a harang értük is szól. Adj Uram örök nyugodalma nekik, s add meg nekünk, az élőknek az áldozat megértését, s add meg nekünk a megbocsátó szereteteit!

Az ünnepi beszédek elhangzása után a helybeli általános iskola növendékei tartottak ünnepi műsort az egybegyűlteknél. A megemlékezést a koszorúzás zárta le. 15 szervezet közöttük a KDNP Országos és Békés Megyei Elnöksége hozta el a kegyelet koszorúit, s számosan, a lakosok közül is virágokkal borították az emlékmű talpazatát.

Dr. Sárosi Tibor
tag

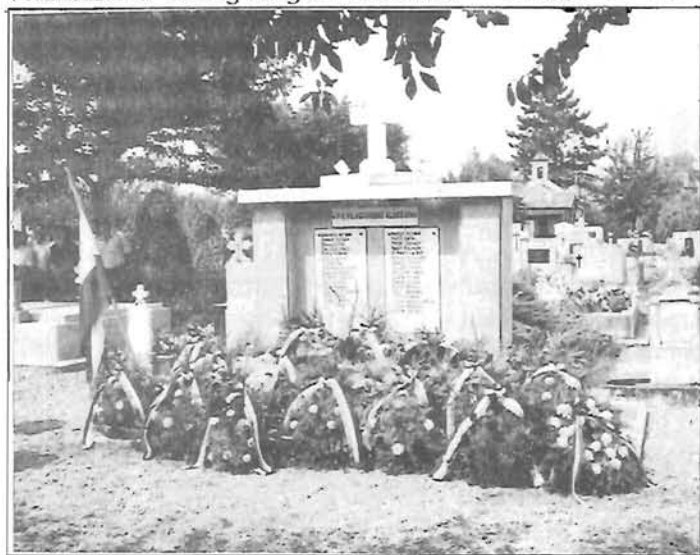

Az áldozatból egyszer virág fakad

felcsillantja a reményt, az áldozatból egyszer virág fakad, a visszatekintés idején az emlékezésnél felragyog a szívárvány. De minden emlékezésben felragyog! Tudunk-e igazán emlékezni? Feketébe öltözött idős asszonyok virággal az emlékművek előtt ma is keserű, fájó szorítást éreznek a torukban, hideg késszúrást a szívükben.

Emlékművek a hőseknek, emlékművek az emlékezetnek, emlékművek az élőknek.

Igen emlékművek az élőknek! Élők! Ne feledjétek! Az áldozatok emlékművénél gondoljatok a szá-

Néhány ünnep augusztus folyamán:

- augusztus 14. Szent Maximilian Kolbe pap, aki
Auschwitzban önként vállalta a halált egy rab-
társa helyett
augusztus 15. Nagyboldogasszony
augusztus 20. Szent István király

Ünnepi hangverseny az endrődi Római Katolikus templomban

1995. június 30-án jótékonyági hangverseny volt templomunkban.

Igéretesen szép zenei műsornak voltunk a városmányosai azon a szombat estén. Az előadók neve volt a garancia arra, hogy európai színvonalú előadásban lesz részünk. Orgonán dr. Bottkáné Égető Mária játszott, és kísérte Frankó Tünde operaénekes énekét, valamint Nagy Ferenc hegedűjátékát.

Az orgona konstrukciója meghatározta a művek összeállítását. Lány, olaszos hangzása miatt a barokkosabb tónusú mű kerülhetett előtérbe.

Égető Mária orgonaművész nyitó precludiumja (előjátéka) erőteljesen prezentálta a művész és az orgona összhangját. A következő két műsorszám Nagy Ferenc hegedűjátéka volt, orgonakísérettel. (Édesanyja révén - aki endrődi születésű, - így ő is „hazajött” ez ünnepi alkalomra.) Liraian szép volt a Pergolesi hegedűverseny-szám, míg az Improtu a virtuozitást helyezte előtérbe. Nagy Ferenc most végezte Békéscsabán a Zenei Szak-középiskolai tanulmányait, de máris előlegezhető számára a „művész” jelző. A következő műsorszám előadója Frankó Tünde opera énekes, a Magyar Állami Operaház magánénekes volt. Több szerepében látva - a televízió jóvoltából - már nagyon vártuk, hogy élőben halljuk, és gyönyörködhesünk csodálatosan szép és drámaian erős szoprán hangjában. Törekeny alkutú nőt és hatalmas hangterjedelemmel rendelkező művészt ismerhetünk meg. Itt kell megköszönni a Polgármester Úr fáradozását a szervezésben, mivel Frankó Tünde a leánya.

Az előadott művek címének felsorolása nem szükséges, mert amit hallhattunk, az összességében volt teljes a pianó-tól a forte-ig.

Minden előadott énekszámot a publikum vastapsal jutalmazott. Hála és köszönet a közreműködőknek az emlékezetesen szép estéért. A jótékonyági hangversenyen kb. 250-en voltak jelen és a bevétel 45.500,- Ft volt. Terveink szerint hűtőszekrényt veszünk érte az iskola konyhájára.

Toth Mihály
kántor

Az iskoláról

Iskolánk építése a befejezéshez közeledik. Mire e lap a kedves Olvasó kezébe kerül, addigra már elkezdődik a belső átadás.

Még mindig kérnénk (reméljük, hogy már nem sokáig kell) segítséget.

Ahhoz, hogy működési engedélyt kapjon augusztus folyamán az iskola, kell járda, és kerítés is.

250 méter kerítést kell építenünk, ami igen sokba kerül, és erre már nincs erőforrás. Egy méter 3200 Ft-ba kerül. Jó lenne, ha mindannyian vállalnánk, hogy néhány métert jelképesen megvásárolunk.

Kérnénk továbbá cserepes virágokat. Bizonyára több helyen vannak olyan nagy virágok (filodendron, pálma, leander, stb.) melyek már „kinőtték” a lakást. Kérnénk hosszú, lefógó virágokat is az iskola aulájába

(aszparágusz, futó filodendron, stb.)

Terveink szerint iskola szentelő (avató) ünnepség jövőre lenne a millicentenáriumi városi ünnepség részeként. Az idén szeptemberben csak egy egyszerű évnyitót tartunk.

Az emléktáblát is jövőre avatjuk fel és függesztjük ki, mert még addig lesznek nevek, melyeket rá kell írunk.

Köszönjük az adományokat és a segítséget az alábbiaknak:

Emléktábla

Bramac gyár
Buti László vállalkozó
endrődi Öltáregylet
Gyomendrődi város Önkormányzata,
hajdani gyomai és endrődi polgárok
Kireke in Not Östpriesterhilfe e.V.
Máltai Szeretetszolgálat
Szent Gellért Egyházi Könyvtár
Ujházi Ernő Bezső és neje
Papp Piroska Ágnes
Vaszkó András és neje Penna Pauline
Wedissner család

Iskolakönyvtár részére most is kaptunk könyvadományokat, hálásan köszönjük.

Iványi László
plébános

Mélyek a gyökerek...

Apáról fiára, Anyáról lányára...

Az Alföld szülőitei, a Körös partjáról valók, de több évtizede fővárosi lakosok. Jó endrődi szívük vissza-vissza húzza a család apraját-nagyját, hál Istennek mélyek a gyökerek...

A Kiszely család otthonából csodálatos a panoráma: A budai hegyoldalból látható a főváros. Igen, róluk lesz szó, a Kiszely családról, ahol itt él együtt, de mégis külön 3 generáció. A beszélgetés során előkerül sok-sok múltat idéző fénykép, családi irat, emlék, amelyekből egy-egy másolat különös ritkaságnak számít. Meghívó levél, 1767-ben íródott. Ezzel a levéllel költözött Endrődre Kis Kovács Viktória őse családjával, Szuhakállról. A község akkori bírása, mint kovács mestert hívta meg a község szolgálatára. Földbirtokot, házat, kovácsműhelyt biztosítottak számára. A mesterség apáról fiúra szállt... „apám és legidősebb bátyám is kovács mester volt” emlékezik, egy pillanatra távolba révedő szemmel Viktória asszony, aki 1947-ben lett Kiszely Lajos felesége.

Lajos most szóal meg, és elmondja, hogy a Napkeleti utca 3-ban született, Mikulás napján. Sajnos alig 3 évesen Margit nővérével együtt árván maradtak, édesanyjuk Fülöp Veronika hirtelen meghalt. A gyász elteltével édesapjuk újra megnősült és megkezdődött az „Édes” nélküli életük, sok-sok bánattal...

A régi iratok között találtam meg Lajos leckekönyvét, mind a 6 osztályt kitűnő eredménnyel végezte el. Szívesen időzött a szemem a tanítók nevein. Dénes Izra, áldott emlékü tanító úr, - aki még engem is tanított, - megkereste Lajos apját és kérte, hogy taníttassa tovább, mert jöfejú a gyerek. De sajnos, nem lehetett... Így a kamaszéveket a katonai bevonulásig, 41-ig az ács-kőműves édesapjával, tanyák, házak, gazdasági épületek, télen kemencék, szánok, szövöszékek építésével, készítésével töltötte el. A munka mellett állandóan tanult, így sikerült elvégeznie a 4 polgárit.

A háborúból, mint hadifogoly, malárián érkezt haza. Ismét dolgozott és tanult, a Békéscsabai Vásárhelyi Pál Híó és Vízmuépítési Technikumban. Gyulán, Orosházán, Betettyóújfalu és Vésztón dolgozott. Szakmájában igen igényes volt, és hamarosan irányító beosztásba került.

A család 1960-ban, egy őszi napon, Budapestre költözött, a két kis leány, Mária 9, Kati 7 éves volt. Itt is folytatódott

dott a kemény munka. Lajos élete legszebb munkájaként emlegeti a Ferihegyi gyorsforgalmi út átvágási munkáit, és a Gellért-hegy gyomrában épült 2 nagy ivóvíztárolót. Újtásait és szorgalmát bronz, ezüst és arany kitüntetések fémjelzik. Párás szemmel emlékezik vissza édesapja temetésére, és az ezt követő családi eseményekre, amikor a Sugár utcai házban végképp elmúlt a gyermekkori és ifjúkori emlékekkel együtt sok minden...

A mindig fáradhatatlan Viktória asszony segít az emlékek között tovább kutatni, újabb fényképek kerülnek elő. Két szép gyermeklány elsőáldozói, majd menyasszonyi képeik jelzik az idő múlását. A gyermekek felnöttek, akik Endrődön születtek, de már a fővárosban nevelkedtek fel. Ők is mind a ketten Istenáldotta tehetségek. Az Iparművészeti Gimnáziumban érettségiztek. Mária 3 gyermekére és férjére a legbüszkébb, „ők az én sikereim” - mondja. De a lényéből szinte árad a művészekre oly jellemző tiszta sugár. Belső építész, jelenleg a Magyar Alkotó Művészek Országos Egyesületében iparművész titkár. Korábban tervező irodában, majd az Iparművészeti Vállalatnál dolgozott. Több pályamű nyertese. Szívesen említi munkái között az Ajkai Üvegyár bemutatótermét, a rajkai vendégházat...

Kati üvegtervező iparművész és egy 4 éves fiú ikerpár boldog, de elfoglalt édesanyja. Első munkája a Hilton Szálló bárjának díszüveg bejárati ajtaja volt. Később

ötös iparművészekkel együtt lámpákat, díszüvegeket, ragasztott tükörfalakat és más művészeti üvegmunkákat készített az Átrium Hyatt, Béke és Siófoki Európa szállóban.

Viktória asszony megmutatta az elmúlt 4 év „termését,” festményeit. 91-ben láttam utoljára képeit és szötteseit a Patoki Művelődési házban rendezett kiállításon, amelyet Csévy Lajos szobrászművész és Timár Máté író nyitottak meg. Viktória képeit Csévy Lajos és Buna Konstantin festőművész zsűrizte.

Viktória képeiről a Körösök változatos szépsége, a Fazekas-zug, a Kisszabó fűzfás zeg-zugai, Csudaballa tűzokjai, az endrődi templomunk, a Selyem és Sugár utcai családi fészek láthatók, még sorolhatnám hosszan az ismerős házakat, tájakat, virágcsendéleteket. Ezt látni kell! Szín- és érzelmgazdagság árad képeiről, és szötteseiről. Két leánya diplomás művész, 5 unokájából a egyetlen leány a napokban tett felvételi vizsgát a Képzőművészeti Főiskolára. Így száll anyáról - lányára az Istenáldotta tehetség.

Szép délutánt töltöttem a budai házban élő 3 generációs család körében, ahol sugárzott a béke és a nyugalom, ahol nemcsak gondolkodnak a szülői földre, hanem azon dolgoznak, hogy felújítsák az endrődi Sugár utcai házukat, hiszen mindnyájan szívesen jönnek haza a Körös partjára. Érdemes a fáradhatatlan nagyapának és nagymamának az unokáért dolgozni, de saját örömeiket is megtalálják otthon, Endrődön.

Császárné Gyuricza Éva

GONDOLATOK GYOMAENDRÓD VÁROS ÖNKORMÁNYZATA ÁLTAL KÖZZÉTETT HELYI ADÓ TERVEZETEKHEZ

„Adó volt, adó van, adó lesz...”

Az Önkormányzatnak a helyi adótervezetek szeptember 11.-én közmeghallgatáson kívánja a lakossággal megtárgyalni. Ezért olvasóinkkal ismertetni kívánjuk az adótörvény tervezet leglényegesebb vonásait, valamint az erről alkotott véleményünket.

Aki a magyar valóságot éli nap-mint nap tapasztalhatja, hogy országszerte szinte minden önkormányzat tetten érhető válsággal küzd. Így lehet ez városunkban is, hiszen a közzétett helyi adó tervezetek szinte minden adóztatható lehetőséget ki akarnak aknázni, hogy bevételeiket növeljék.

Sajnálatos, de igaz, hogy az önkormányzatoknak a megnövekedett feladataikhoz képest nemhogy nőne, inkább csökken a költségvetésből származó bevételi forrásuk, nem is szólva a reál értékvesztésről. A pénzügyi és finanszírozási ellehetetlenülés elkerülésére, így első lépésként a bevételek növelése kínálkozik, mint lehetőség. Erről szól városunk adóemelési tervezete is. Mielőtt ennek véleményezésére rátérünk, néhány gondolatot el szeretnénk mondani, nem mintha ezek újak lennének, hanem mert szorosan a tárgyhoz kapcsolódnak.

Jó lett volna olvasni néhány szám-szerű adatot arról, hogy hogyan is gazdálkodik az önkormányzat a rábírt vagyonnal, mert a gazdálkodás is lehet bevételi forrás, ha jól csinálják. Az adófizetők joggal szeretnék tudni, hogy az általuk befizetett és a költségvetésből kapott pénzeket mire fordítják? Vagy azt is jó lett volna olvasni, még az adómódosítási tervezetek előtt, hogy ha a tervezet életbe lép, akkor az mennyi bevételi többletet jelent, és egyáltalán mire elég?

Más újságokból olvashatjuk, hogy az önkormányzatok anyagi függősége nő, mert hitel felvételre, vagyonfelélésre vannak kárhoztatva azért, hogy a törvény szabta kötelezettségeiknek eleget tudjanak tenni. Az összeomlóban lévő címzett és céltámogatási rendszer, vagy a kormány be nem váltott ígérete vajon hogyan érintik városunk gazdálkodását? A gazdálkodás kiszámíthatóságának csökkenése

hogyan jelentkezik városunk költségvetésében? Ezeknek a kérdéseknek megválaszolására jó alkalom lesz a szept. 11.-iki közmeghallgatás, és úgy véljük, hogy az adóemelési elképzelések valóra váltásához elengedhetetlenek.

Most pedig lássunk néhány adónemet, a fizetendő adót, hogy olvasóink jobban megérthessék a változásokat. A tervezett helyi adónemek:

Építményadó: Gazdasági épület, műhely, üzlet, raktár, pince, üdülő, vagyis a nem lakás céljára szolgáló épületek után fizetendő adó, ha a belmagasság legalább 1.9 m. Az adó mértéke 30 m²-ig 100 Ft/m, 31-45 m²-ig 120 Ft/m², 45 m² felett 150 Ft/m². **Nem kell építményadót fizetni az állat és növénytermesztés céljára használt épületek után.** Ha a magánszemély beruházást hajt végre, bizonyos megkötésekkel levonható az az összeg, amit elosztó és vezetékrendszerek, belvíz, csapadék, szennyvíz, villamos energia, gáz, telefon, út, járda építésére fordított.

Telekadó: Amelyet belterületen be nem épített föld után kell fizetni. Az adó mértéke beépítetlen lakótelek esetében a teljes közművesítés esetén 10 Ft/m². Részlegesen közművesített terület esetében 7 Ft/m². Közmű nélküli terület adója 5 Ft/m². Beépítetlen üdülőtelek egységesen 25 Ft/m². Egyéb belterületi telek esetén 1.5 Ft/m². Jogi személy 20 Ft/m² adót fizet.

Magánszemélyek kommunális adója: ez a házádól. Fizetni kell a lakás, építmény, társasház, ikerház tulajdonosának, vagy nem magán személy tulajdonában lévő lakás bérlőjének, illetve vagyonérték jog jogosultjának. Ha a magánszemély által végrehajtott beruházás (közmű, víz, telefon stb.) összege több mint az éves házádó, akkor az négy naptári éven át levonható az adóból. Az adó mértékére a javaslat 4 változatot is ismertet, melyikből most egyet közlünk: 60 m² alatt 1,200 Ft/lakás, 61-120 m²-ig 1,800

Ft/lakás 120-150 m²-ig 2,400 Ft/lakás 150 m² felett 3,000 Ft/lakás. A Fő út teljes hossza mentén lévő lakások, lakbérletek egységesen 3,000 Ft adót fizetnek. E szerint a változat szerint ahol kukás szállítási lehetőség biztosítva van, a fizetendő adó mértéke 20%-kal emelt mértékűre javasolt. A külterületen (tanyán) lévő házak a fenti adó 50%-át fizetik. A pénzügyi bizottság építési övezeti besorolás szerinti adózást javasol, ami azt jelenti, hogy az adó 1,200 Ft-tól 3,000 Ft/lakás között alakulna. A javaslatban szereplő 4 változat lényegesen nem tér el egymástól. Ha az adózó szociális körülményei indokolják, akkor fizetési halasztást, vagy részletfizetést kérhet.

Vállalkozók kommunális adója: Ezt az adót azoknak kell fizetni, akiknek az évi nettó árbevételük az 500 ezer forintot nem haladják meg. Az adó alapja a korrigált statisztikai állományi létszám. Mértéke 2,000 Ft/fő/év. Az évközi adóelőleget az adóév december 20-ig a várható éves adó 90%-nak megfelelő összegre ki kell egészíteni. A magánszemély kérelmére az adó mérsékelhető, vagy elengedhető, amennyiben annak megfizetése a megélhetését súlyosan veszélyezteti.

Idegenforgalmi adó: Kereskedelmi és fizető-vendéglátó szálláshelyeken üdülőkben, hétvégi házakban, kempingekben, csónakházakban, horgásztanyákon, illetve az üdülés céljára bére adott vagy ingyenesen átadott helyiségekben egy vendégéjszakát meghaladóan idegenforgalmi adó fizetendő, annak a magánszemélynek, aki nem állandó lakos. Az adó beszedésére kötelezett a szállásadó. Adómentességet élvez, aki 18. életévét nem töltötte be, továbbá az, aki 70. életévét betöltötte. Az adó mértéke külföldi esetén 100 Ft/nap, belföldi esetben 50 Ft/nap. Az adó alapja a megkezdett második és további vendégéjszakák száma. Az idegenforgalmi adót a szállásadó akkor is köteles befizetni, ha annak beszedését elmulasztotta. A bejelentési kötelezettség pedig 15 napon belül áll fenn a jegyző felé.

Folytatás a 9. oldalon

- Eddig, ha Téged kerestelek, Dezső, be kell vallanom, ez mindig valami jótékonyági rendezvényre adott tombolatárgyért történt. Az ENCI felől „támadtam” és fogalmam sem volt, hogy ez az üzem ilyen nagy! Mióta vagy vállalkozó és mik voltak az idáig vezető utad állomásai?

- Gimnáziumi érettségi után megszerzem a szakmunkás bizonyítványt, majd eredményesen elvégeztem a Faipari Technikumot, végül a Könnyűipari Főiskola üzemszervezési tagozatát. 13 évig a Fa- és Építőipari Vállalatnál dolgoztam. Kezdetben technikusként, aztán művezetőként, később főművezető lettem. Ezután átmentem a Béke Tsz. melléküzemágaként működő asztalos részlegbe, tulajdonképpen ez volt a mostani Körös Bútoripari Kft elődje. Az első évben 4 millió forint árbevételt tudtunk felmutatni, amikor eljöttem, a Körös Kft a LIGNO Kft-vel együttesen 200 millió Ft-ra tudta ezt növelni.

- E szerint a Kft rendkívüli mértékben fejlődött, és gondolom ebben személy szerint Neked is részed volt. Miért jöttél el mégis?

- Értékesítési területen nem tudtam közös nevezőre jutni a német partnerrel, aki mind hatékonyabb piackeresésre, kereskedelemre ösztökölt bennünket, figyelmen kívül hagyva, hogy termékeink nem az átlag magyar pénztárcájához „szabottak”, nem utolsó sorban azért, mert volt egy osztrák cég is, és a készárut később Németországba, majd Ausztriába, végül értékesítésre ide visszazállította. Ez a fél Európán keresztüli utaztatás, vám eljárások stb. nyilvánvalóan nem tette olcsóbbá az amúgy is drága terméket.

Amikor az osztrák cég is ájtott kis házámba, riválist, versenytársat teremtve ezzel saját érdekelttségén belül, ugyanazokkal az áru fűlésegekkel, akkor betelt a pohár, beadtam felmondásomat. Ez 92 novemberében volt, de végül csak 93 februárjában tudtam megválni a cégtől, és az év augusztusában létrehoztuk Buti Lacival - akinek akkor már megvolt a Tüzép telepe - a BONITA Kft-t, melynek neve is a két család gyermekeinek keresztnévéből adódott: Boglárka, Nikoła és Attila. Előbb csak az ENCI buszgarázsát vettük meg, itt kezdtünk dolgozni, de ezt elég hamar kinőtük. Így a Laci Tüzép telepén építettünk egy fűrészüzemet, itt pedig egy szerelő és egy felületkezelő műhelyt. Így ez az üzem együtt teljesen komplett, a rönkfától a késztermékig, sőt annak értékesítéséig minden ügyszólván „házon belül” történik.

Bemutatjuk..
**NÉMETH DEZSŐ
VÁLLALKOZÓT,
A BONITA KFT.
TÁRS-
TULAJDONOSÁT**

- Ez nagyon okos, életképes ötlet volt, hisz így ellentétben az előző munkahelyekkel, ki tudtok iktatni jó néhány „árrést” amik mind drágítanak termékeiteket

- Ez így is van. Szerencsére nem is

panaszkozhatunk, nincsenek piaci gondjaink.

- Milyen termékek gyártásával foglalkoztok, hol találkozhatunk velük, és milyen márkanéven?

- Nyílászárókat az ország bármelyik részén BONITA márkanéven forgalmazzuk. Az értékesítés, piacutatás, kereskedelem, ez a Laci „asztala”, de hála Istennek, teljes kapacitásunkat le is köti, annak ellenére, hogy idén jelentős mértékben létszámot is növeltünk.

- Meg tudnád határozni az éves árbevételi forgalmatokat?

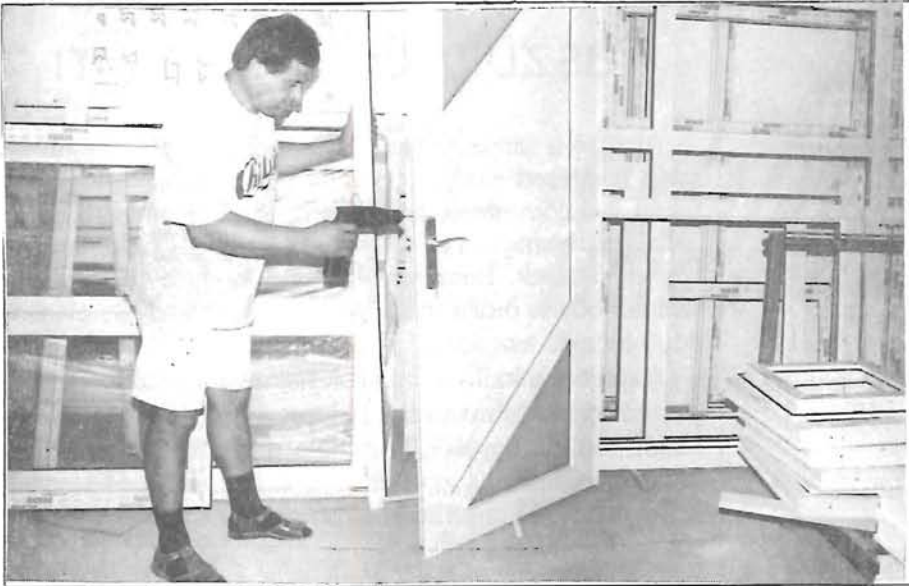
- Igen. Tavaly kb. 20-25-en voltunk az ipari tanulókkal együtt - mert tanulókat is képezünk, - így megközelítőleg 40 millió árbevételt tudtunk felmutatni. Az idén már negyven embernek tudtunk munkát adni és 70 millió Ft-nyi árbevételre számítunk. Ezen kívül nekem külön is van egy saját vállalkozásom, ebben további 5 embert foglalkoztatok. Műanyag nyílászárókat gyártunk egy speciális német technológiával, a hozzá szükséges gépeket is Németországból hoztam. Az anyagot is onnan importáljuk, itt csak a gyártás folyik, és az értékesítést végezzük.

- Rendkívül mutatósak és praktikusak ezek az ajtók, ablakok. Eddig ilyen Svédországban láttam, ahol köztudottan magas a lakáskultúra és az esztétikai szempontok mellett hangsúlyozottan szerepet kapnak a célszerűség, könnyen kezelhetőség, tartósság. Drágábbak ezek a hagyományos nyílászáróknál?

- Igen, mintegy 25%-kal. De ennyivel többet is „tudnak”. Jobban szigetel, nem vetemedik meg, nem kell festeni, ami szintén nem elhanyagolható tényező a mai festékárak mellett, és sorolhatnám előnyeiket. Egyszóval megtérül a többletkiadás. Ezeket csak megrendelésre gyártjuk, nálunk ennek nem volt hagyománya, így kezdetben sokkal több pénzt és energiát kellett áldozni hirdetésekre, reklámra. Szerencsére most már elmondhatom, hogy folyamatosan tud dolgozni az 5 emberem is. Eddigi legnagyobb megrendelésünk Budapesten a Keresztény Iskola-testvérek Egyházi Iskolája volt. Most dolgozunk a SIKER GMK-nak, az új gyomai gyógyszerártnak itt helyben, Békéscsabára a Daganatos Gyermekekért Alapítvány részére egy épülő pihenőház műanyag nyílászáróit is nálunk rendelték meg. Az összes asztalos munkát pedig a helyi Egyházi Iskola a BONITA Kft-nél rendelte meg.

- Igen, tudom, hogy elég sok kedvezményt adtok tekintettel a jótékonyági

célra, amit ezúton is szeretnénk megköszönni mind a magam és mind a sok

kedves olvasónk nevében. De ezt az egész nem kevesebb, mint másfél év alatt

felépíteni, nyereségesen termelni, ez nem csékélyesség. Munkában, energiában sem, és gondolom a beruházás sem kis összeget igényelt. Tudtatok-e valamilyen kedvezményes hitelt igénybe venni? Tervezték-e kapacitásotok növelését?

- Munkahely-teremtő beruházási hitelt és japán startit:elt tudtunk felvenni. Az utóbbi kb. 20%-os kamatú, valamivel kedvezőbb a nálunk ismeretes hitelfajtánál. De hála Istennek, vagyonunkhoz képest nincs sok adósságunk. Kb. egyhavi árbevételből rendezni tudnánk. Bővítést egyelőre létszám növeléssel nem tervezünk, esetleg új gépek beállításával a termelékenység növelésre gondolunk a minőség megtartása mellett. Azt hiszem, erre most szükségünk is lesz, mert éppen tegnap irtunk alá két szerződést is az egyiket a Homoki és Fiai Kft-vel (ez egy kijevi építkezés több mint ötmillió forintos rendelése), a fővárosban pedig a Hévizi-úti lakópark összes nyílászáróit rendelték meg kb. 30 millió Ft.-os értékben.

- *Kedves Dezső, számomra nem marad más hátra, mint hogy gratuláljak, azt hiszem, nem minden vállalkozó mondhatja el magáról manapság, hogy nincs sok adóssága, és nincsenek értékesítési gondjai. Köszönöm a beszélgetést, és kívánom, hogy továbbra is ilyen sikeresek legyenek!*

Marsi Jánosné
Fotó: Liziczai László

Folytatás a 7. oldalról

Helyi iparüzési adó: Alanya a vállalkozó, mezőgazdasági termelést és ahhoz kapcsolódó szolgáltatást végző, igazolványhoz nem kötött tevékenységet folytató magánszemély, jogi személy és egyéb szervezet, amennyiben az éves nettó árbevétele az 500 ezer forintot meghaladja. Az adó a nettó árbevétel 8 ezreléke. Alkalmi jelleggel folytatott iparüzési tevékenység esetén az adóátalány összege napi 200 Ft. Adómentességet kap, aki külterületen bolti kiskereskedelmi tevékenységet folytat, a kezdő vállalkozó egy évig és az a vállalkozó, aki szakmunkástanulót foglalkoztat tanulóként 1,000 Ft összegben. A vállalkozónak a helyi iparüzési adó előleget a várható éves fizetendő adó 90%-nak megfelelő összegre december 20-ig ki kell egészíteni.

Adóelőleget félévenként kell fizetni március 15 illetve szeptember 15

napjáig késedelmi pótlék mentesen. Az adóbevallást az adóévet követően kell megtenni. (február 28 illetve május 31.) A magánszemélyt terhelő és ténylegesen fizetett helyi adó 20%-a - kivéve, ha költségként elszámolták - a személyi jövedelemadóból levonható.

Úgy gondoljuk, hogy az ismertett tervezet kimeríti az összes adóztatható lehetőséget, így azokra összességükben az a véleményünk, hogy az egyenlő, vagy legalábbis igazságos köztelherviselést meg sem célozzák! Az induló vállalkozókat, kisnyugdíjasokat, valamint a lakásbérletet átlagon felül nehéz helyzetbe hozhatják. Továbbá az építmény- és felekedő esetében a négyzetméter alapján megállapított adó elfedi a valós értékben jelentkező igen lényeges különbségeket, még az esetenkénti korrekciós javaslatok alapján

is. Véleményünk szerint nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy sok a régi, igen rossz állapotban lévő épület, nem lehet egyenlőségjelet tenni egy 5 - 25 vagy 100 éves épület közé! A vállalkozók kommunális adó tervezeténél a létszám alapján számított adóalap csak erősíti az igen nagy mértékű „fekete foglalkoztatás”, helyette az árbevétel arányos vagy átalányadót javasoljuk.

A magánszemélyek kommunális adójánál a IV. sz. változat, azaz a pénzügyi bizottság javaslatát tartjuk elfogadhatónak. (Építési övezetenkénti adót) Igazságosnak és jogosnak tartjuk az új építésű házak utáni adómentesség eltörlését.

Mindezeket a gondolatokat azért ismertettük olvasóinkkal, hogy időben tájékozódjanak a tervezett helyi adó módosításokról és felkészüljenek a szeptember 11-iki közmeghallgatásra.

Trodalmi oldal

Áldott légy

Nagyúr...

Szent István, Te áldott, első nagy király,
Tisztelet, dicsőség nevednek kijár.
Isten országává Te tetted hazánk,
Mária palásija nem borulna ránk
Nemzetőrizőnek, ha Te nem volnál,
Pogány gőg ha benned békét nem talál.
Máriás hitünkért áldott légy Nagyúr!
Neked Isten Isten volt és nem hadúr.
Te békét akartál, áldott életet,
Erre áldoztad fel egész életed.
Szent Jobbod tisztelni nem szűnünk soha!
Te nem voltál harcos, Isten ostora,
De voltál hívón hív, kemény és igaz!
Szavad volt ítélet, s volt üdvös vigasz.
Istenhez térőnek voltál gyámola,
Voltál szent hitünknek szent apostola.
Nézz le országunkra, s lásd! Ó jaj nekünk!
Hányan megtagadják, édes Istenünk!
Kinek védelmezni, óvni kellene
Talán csak közönyből? Az vét ellene.
Nézz le országunkra jó Király urunk!
Mikor irgalomért földre borulunk,
Számláld hányan tudunk térdet hajtani,
Hányan tudunk hittel imát mondani?
Megtépázott lelünk irgalomra vár.
Ó, könyörögj érettünk István, nagy király!
Ó, könyörögj értünk, s szent jobbod legyen
Órködő reményünk, bajban védelem!
Mária anyánkhoz értünk esedezz,
Hajnalos ösvényen, kérünk Te vezess,
Fénylőn, hogy ragyogjon felkelő napunk,
Reménnyel megáldott, hasznos holnapunk!

Iványi Mária

Paszuly és életöröm

Amikor a tanyaudvarok áldott békéjében felmagasodtak a betetézett asztalok, lomha cammogással megindultak a cséplőmasinák is. Kosárral a karjukon, mezítláb ballagtak nyomában a félrészesek, és tarisznyával a vállukon a részesek. Reménnyel eltelve, hogy a súlyos kalászköböl bőven ömlik majd a szem, és jut kenyér, elegendő, mindenki asztalára.

A munka mindig a hajnalok hajnalán kezdődött. Hangos pöfögéssel ébresztett a traktor, a dob éhesen várta az etetőt, aki elé ügyesen borogatta a kévét a gyorskezü kévevágó. Kellett is igyekeznie, mert az asztagosok villáiról ugyancsak szaporán röpködtek a kötélbe csavart kék.

A törekrázó ontotta a töreket, a szalmázó a szalmát, no és persze mindkettő az elviselhetetlen port. A félrészesek selyemharisnyából álarcot kötöttek az arcuk elé, hogy meg ne fulladjanak a pokoltornácához hasonlatos, iszonyatos töreklyukban. Bizony az nem volt leányalom.

A törek és szalmakazlak gyorsan növekedtek, a „rudasok” és „harahordók” nagy, nagy bánatára. Mert minél meredekebb volt a „járó” annál nehezebb volt egyensúlyozni rajta a tetejeseen megrakott „harával” és „rudással”.

Délben az édesanyák és feleségek vászonabroszba kötve a szilkében lötyögő leveskét, és a „másikat”, ami legtöbbször tőkpaszuly volt, hiszen ahhoz lehetett hozzájutni a legolcsóbban.

A rövid ebédszünet után, ha lehet, még nehezebb volt a munkakezdés, mert a perzselő meleg fájdalmasan égette a verejtékben, porban fürdő testeket. A cséplés még az aratásnál is nehezebb munka volt. Mégis, talán a legszébb. A zsákok gyorsan teltek pirosuló búzamaggal, és szinte érezni lehetett a friss kenyér illatát, amit nemsokára sütnék majd belőle, ha lisztte őrlöttek.

Estefelé, mikor enyhült a nap heve, a félrészes lányok teli zsákokra ültek kicsit megpihenni, és valami csodálatos, Istenáldotta gyönyörűséggel, elpuszíthatatlan életörömmel áthatottan szárnyalt a dal, magasan az ég felé, mintha csak hálaima lett volna az eltelt napért, a verejtékes munka megszentelt csodájaként.

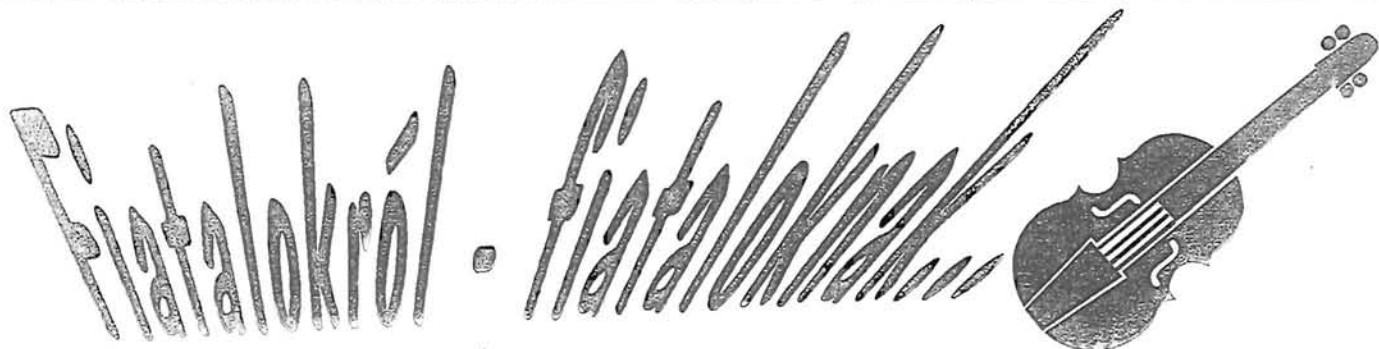
A nap talán legboldogabb eseménye volt, amikor az ébredező csillagok pislákoló fényénél a lányok nagy vödör friss vízzel a kukoricásba igyekeztek, hogy lemossák magukról a port, a fáradtságot. A részes férfiak „fürdőszobája” az itató vályú volt.

Vacsora után aztán elvackolódtak a friss szalmában, és szempillantás alatt szemükre röpött az álompillangó.

Álomtalan álmuk hajnalok-hajnaláig tartott, amikor ismét hangos pöfögéssel ébresztett a traktor, lendült a lendkerék, a dob éhesen várta az etetőt, aki elé ügyesen borogatta a kévét a kévevágó.

Mindaddig míg csak asztal magasodott a tanyaudvarok áldott békéjében.

Iványi Mária

„Nem idővel mérik az életet, cselokedettel”
Török Sándor

Kedves Olvasó!

Nemes kezdeményezés indult el a fiatalok körében, melynek célja: a gyomaendrői fiatalok kulturált szórakozásának elősegítése szervezeti keretek között. Maguk köré kívánnak tömöríteni minden fiatalt, aki céljaikat elfogadja és betöltötte már a 14. életévét. Nem kis büszkeség számunkra, hogy e gondolat, e kezdeményezés „Városunk” hasábjain indult el.

Köszönet a Polgármester úrnak, aki helyiséget biztosított a fiataloknak, ahol majd igazi klubélet folyhat. **Augusztus közepétől kísérleti jelleggel, majd szeptember 4-től folyamatosan fog működni.**

Fiatalok! Ez már a titek, ahol nem disco lesz, hanem irodalmi teadélutánok, filmek vetítése, játékok stb. Tehát végre olyan hely, ahol lehet kellemesen és főleg nyugodtan szórakozni.

Kedves Olvasó! Segítsük fiainkat, leányainkat, hogy céljaikat megvalósíthassák.

Szerkesztőség

Ébredj már Alvó!

Ifjúság, lizenévesek, szórakozás? - Disco. Nagyon sokunkban ezek a szavak szorosan egymáshoz kapcsolódva kapnak értelmet. A Disco jobb esetben a felhőlen, kulturált szórakozási kereső fiatalok szórakozóhelyét jelenthetné. De a „jobb eset”-tel szemben állnak a szomorú tények: ezek pedig az alkohol és a cigaretta „mámorító” hatása alatt álló fiatalok „szórakozása”. Eme elkeserítő tények ismeretében indult el néhány lelkes, tetterre kész középiskolás és egyetemista, és az őket támogató és segítő felnőtt egy olyan úton, amely - reményeink szerint - a gyomaendrői fiatalság kulturáltabb, józanabb szórakozási lehetőségeihez vezet.

Mostani céljaink első megfogalmazása a „Városunk” egy korábbi számában Gyuricza Csabáról közölt cikkben volt olvasható. E cikk nyomán kereste meg Ungvályi János Csabát és a segítőkész fiatalok egy kis csoportját,

hogy tegyük meg egy ma még távolinak, talán lehetetlennek tűnő dolog előkészületeit.

Megteltük.

Ma még, úgy látszik, csak a discók nyújtanak városunkban lehetőséget a szórakozásra. Ezért kell nekünk új lehetőségeket teremteni, programokat szervezni és tudatni a fiatalokkal: Van más lehetőség is. Itt vagyunk! Működünk! Létrejöttünk! Mindenki számára nyitott, egyik politikai párthoz sem tartozunk.

Természetesen ehhez sok pénz, idő, és energia szükséges. Sajnos, még nem áll rendelkezésünkre egy korlátlan ideig nyitva tartó klub működéséhez szükséges befektetés. (Dítorok, magnó, video stb.) A Polgármester úr jóvoltából rendelkezésünkre bocsátanak egy helyiséget, ahol talán elkezdhetjük tevékenységünket. Azt hiszem, az Olvasó érzi és látja, sok még ill a „talán”, a bizonytalan.

Rábredlünk: ne a disco, az alkohol legyen a fiatalok szórakozásának központja, hanem a kulturált szórakozás!

Timár Sarolta

II. éves gimn. tanuló

Vakáció

Nekem a nyár igazi örömet hozott. Sokat játszom lent és fent, „fent” a lakásban, ahol tervezgetek, rajzolgotok érdekes dolgokat és „lent” az utcán, ahol társaimmal játszom. Ti felnőttek! Emlékeztek-e még a fogóra, a hunyóra! De mi mindig új és új játékokat találunk ki Persze amikor a strandra megyünk, az ám az igazi szórakozás, mindig a vízben vagyok, s csak akkor jövök ki, amikor már fázom. Bizony van, amikor a strandon nagyon sokáig maradunk. Ilyenkor anyu vesz egy hamburgert, vagy hot dogot, vagy rostost, vagy jégkrémet.

Hát nekem így telik a nyári szünet.

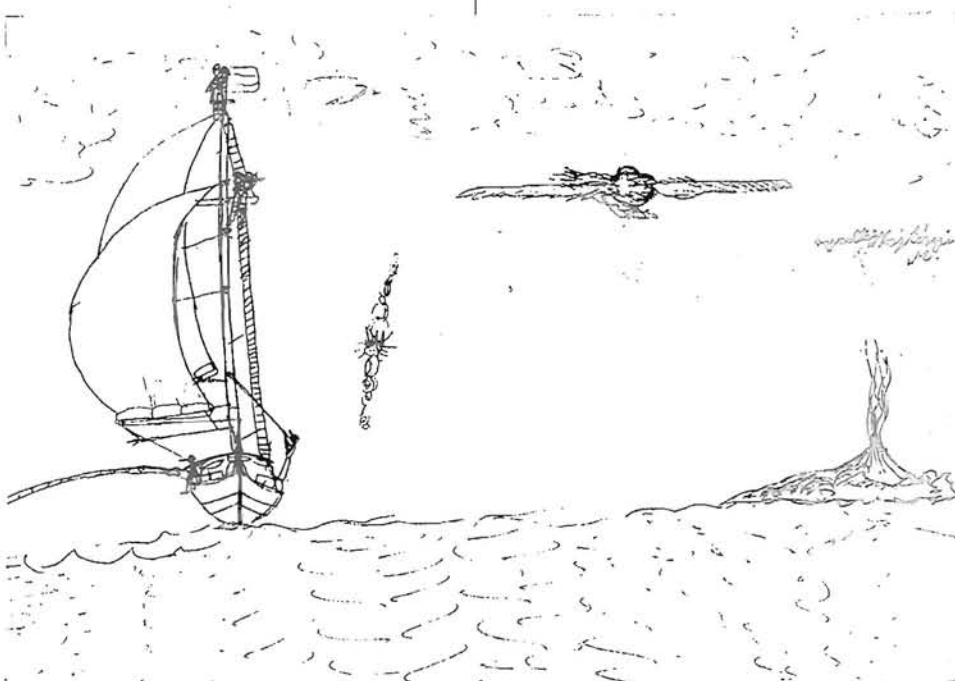
Majtényi Máté

3. oszt. tanuló

Kedves Gúrcz Editke!

Sajnos cikketet a júniusi számban nem tudtuk megjelentetni, amiben beszámoltál iskolai élményeidről, az elmúlt tanévről. Ennek az volt az oka, hogy a júniusi számban nem jelent meg az ifjúsági rovat. Bízunk abban, hogy írásaidal máskor felkeresed a szerkesztőséget, s reméljük, több sikerrel.

Szerkesztőség

GONDOLATOK GERGELY ÁGNES LEGÚJABB KÖNYVÉHEZ

Gergely Ágnes:

Absztrakt tehén

- tárcanapló -

AB OVO Kiadó Budapest, 1995. 177 p.

Kedvenc, - Mérleg utcai- könyvesboltomban új könyvek között bóklászván, örömmel fedeztem fel Gergely Ágnes legújabb művét. Amikor belelapoztam, fokozódott az örömem - a cím utáni első lapon, három név között, kinek köszönetet mond a „bátorításért” Hornokné Németh Eszter nevére bukkantam. Lokálpatriótai elfogultságból vettem meg a könyvet (nyugdíj mellett nagyon meg kell nézni, mit megnyíért vesz meg az ember) - joggal véltém úgy, hogy falunkról (bocsánat városunkról) is szólhat a mű néhány lapja, ha az író könyvtárunk vezetőjét, s „Városunk” c. lap munkatársát nyomtatásban tiszteli meg köszönetével.

Néhány lap? Nem, nem számoltam meg mennyi...

Igen, lapok, oldalak is szólnak a hajdanvolt gyermekkor színhegyéről, de még inkább szelleméről, amely az egész könyvben jelen van.

Hogyan? Hogyan is?

Hat fejezetre osztva: fejezetenként négy-négy tárcanovella idéz fel mozaikdarabkákat az író életéből... Úgy szerkeszti egészé a részleteket, mint egy zeneművet, vagy verses eposzt... Térben, időben változik a kép, a hang: egy-egy korábbi későbbire néz: egy-egy későbbi vissza az elmúltra, a már egyszer ábrázoltra... Az egészből átsejlik egy művész író EMBERARCA, aki művészetét, emberarcát éppen a mi falunkban alapozta... A falunkban, amely szülőfaluja, eszmélésében a nagyapai ház volt, ahová vissza-vissza járt: ahol munkát, jogot tanult. Jogot - hogy „egyformán kezitszókolommal köszöntünk jegyzőnek és kubikusnak...” (13 p.) munkát nagyapától, aki évtizedekig írta szótárát, hogy azután soha senki se olvassa... (De ez már a hazai történelem csúf fintora volt: teszem én hozzá MKV).

A jog, s a munka becsülése, s az igényesség,

mely ama kettőből belső parancsra eredeztetett - kitűnő diplomát eredményezett az egyetem magyar-angol szakán: színjátszó csoportot is szerveztetett vele az úpesteri kisiskolások között: csodálkozást, - sokszor értetlenséget váltott ki a szerkesztőségekben, - ahol dolgozott. Ugyanúgy még önként vállalt „tolmács” szerepeiben is Japánban és Izraelben...

Mindezek sokkal részletesebben más műveiben is feltűnnek, noha itt „új” színekben... jog, igényesség és munkaszeretet - s „erkölcsi törvény”, mely belülről igazgat, amely oly mély, - talán, „önkínzó” önvizsgálatig is elvezéri: vajon „véltlen” figyelmetlenségből nem vagyok-e vétkes embertársam halálában?...

„Biblián nőtt ember vagyok. A tízparancsolatot mindig hiteltől független, vagy függetleníthető erkölcsi vezérlésnek érzem. Szabálynak, mely könnyű időkben pallót vet a szakadék fölött, átvezet szorongásból szorongattatásba, más állapotot nem nagyon ismerek” (63 p.).

Tudatosan nem adtam „tartalmi” ismertetést, csupán jelzést a tartalomról is, - hogy az olvasás szándékát felkeltsem. Úgy vélem az azért illő elárulnom, honnan a CÍM.

Amikor Gergely Ágnes egy falusi témájú angol mű magyarításával bíbelődött, szerkesztője megkérdezte az író „népi” szófordulatait, kifejezéseit. „a Te szádból... ez nem hiteles” - hangzott az ítélet. „Nekünk kertünk volt... Kiskoromban még megvolt a tehénünk”. - magyarázkodott Ágnes. „Absztrakt tehén” - mosolyogta a lektornő (10 p.).

Gergely Ágnes úgy vélte, „közelebről” meg kell nézni azt a tehénet, „hogyan lesz belőle óhatatlanul absztrakció” - és egy tartalmas, szép, nagyon-nagyon elgondolkoztató mű született.

Zárójelben jegyzem meg, noha nem zárójeles értékelést jelent - az író felidézett emlékei között falunk büszkesége, Iványi Gergely tanár éppúgy jelen van, mint sok jeles írónk - Csoóri, Illyés, Pílinzky és mások és sok-sok jeles külföldi - hadd ne soroljam, - akit érdekel, úgyis elolvassa a művet.

M. Kondor Viktória

VÁROSUNK Gyomaendrőd - Megjelenik havonta. Kiadja: A KDNP Gyomaendrődi Szervezete
Felelős szerkesztő: Császár Ferenc, 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. - Szerkesztők: Császárné Gyuricza Éva,
Hornokné Németh Eszter, Iványi Mária, Marsi Jánosné, Márton Gábor, Ungvályi János, Vaszkó Irén

Felelős Kiadó: Vaszkó András

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995.

Készült: Pelyva házinyomda, Gyomaendrőd, Fő út 81/1